

Розслідування нещасних випадків. Зразкове завдання. Домашнє завдання

ЛЕКТОР – Микола ФЕДОРЕНКО

Зразкове завдання

<https://dsp.gov.ua/causes-accidents/neshchasnyi-vypadok-z-lisorubom-pid-chas-dobrovilno-vybirkovoi-rubky-lisu/> **21.02.2021**

Бригада у складі двох лісорубів була залучена ФОП для проведення добровільно-вибіркової рубки лісу відповідно до карти технологічного процесу розроблення лісосіки, з якою вони були попередньо ознайомлені під підпис. Лісоруби були забезпечені бензопилами «Хускварна» та «Штіль», трелювальною технікою (трактор МТЗ-82) та іншими засобами виробництва (сокири, звалювальна вилка). За матеріалами розслідування до початку розробки лісосіки не були проведені належним чином підготовчі роботи.

Під час звалювання чергового дерева при падінні звалювальне дерево породи сосна зависло на дереві породи граб і почало з'їжджати з пня, у напрямку протилежному до напрямку падіння. При цьому швидко зсуваючись звалювальне дерево ламає навпіл сусіднє похилене дерево породи сосна, яке в свою чергу, штовхає невелике дерево граба, внаслідок чого був травмований лісоруб, який перебував на відстані 9 м від пня звалюваного дерева. Потерпілий лісоруб помер під час його транспортування до лікарняного закладу.

Зразкове завдання (продовження)

Версія представника Держпраці

Вид події: падіння, обрушення, обвалення предметів, матеріалів, породи, ґрунту тощо (код 03).

Причини:

- ✓ незадовільне функціонування системи управління охороною праці;
- ✓ допуск до роботи працівників без проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці;
- ✓ допуск до роботи працівників без проведення медичного огляду,

Порушено:

- ✓ **ст.13 Закону України «Про охорону праці»:** Роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.
- ✓ **ст.18 Закону України «Про охорону праці»:** Працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи повинні проходити за рахунок роботодавця інструктаж, навчання з питань охорони праці, з надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварії.

Зразкове завдання (продовження)

Версія представника Держпраці

Заходи щодо запобігання таким нещасним випадкам

1. Обставини та причини нещасного випадку довести до відома всіх працівників.
2. Провести позаплановий інструктаж з охорони праці працівникам.
3. Посилити контроль за дотриманням працівниками фізичної особи підприємця вимог охорони праці при проведенні лісосічних робіт відповідно до умов договору-підряду, укладеного між ФОП та підприємство—генпідрядником.
4. Провести для працівників навчання та перевірку знань з питань охорони праці згідно вимог нормативно-правових актів.
5. Заборонити допуск працівників до виконання робіт підвищеної небезпеки без проходження медичного огляду.
6. Заборонити допуск працівників до виконання робіт без проведення інструктажів з охорони праці.
7. Фізичній особі-підприємцю пройти навчання з питань охорони праці у встановленому порядку.
8. Усіх працівників забезпечувати засобами індивідуального та колективного захисту відповідно до вимог Технічного регламенту засобів індивідуального захисту.
9. Розробити та затвердити посадові інструкції та інструкції з охорони праці.

Зразкове завдання. Бліц-опитування

Чи згоден з висновками розслідування НВ ?

- а) згоден з висновками**
- б) не згоден з висновками**
- в) інше**

Зразкове завдання. Об'єктивні причини

Вид події:

падіння предметів, матеріалів, дерев, гілок дерев, інструментів, пристроїв (код 03.5). *Дія предметів та деталей, що рухаються, ... (код 04)*

Основна причина: Порушення технологічного процесу – зрізання дерева за допомогою ручної бензопилки без належної підготовки робочої зони (зокрема, без розчищення робочої зони від небезпечних дерев, що призвело до падіння небезпечного дерева на помічника вальника, який перебував на лісосіці на відстані більш 9 м від місця зрізання дерева

Небезпечна зона звалювання дерев - територія навкруги дерева під час його приземлення. Її радіус приймається за подвійною висотою найбільш високих з них, але повинен бути при прорідженнях, прохідних, санітарних та рубках головного користування не меншим за 50 м на рівнині і 60 м на схилах (п.1.2 НПАОП 02.0-1.04-05).

Карта технологічного процесу розроблення лісосіки ....

Зразкове завдання. Об'єктивні причини (продовження)

Нормативне посилання:

Правила охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості (НПАОП 02.0-1.04-05):

- ✓ 15.2.3. Виконання основних лісосічних робіт без попереднього приземлення небезпечних дерев .... при підготовці основної території лісосіки дозволяється у таких випадках ... якщо дерева звалюються та трелюються машинами з укріпленими кабінами і поза кабінами машин, ніхто на лісосіці не працює;
- ✓ 15.2.9. За межами зон безпеки при підготовчих роботах необхідно прибирати лише ті небезпечні дерева, які створюють загрозу працівникам під час їх роботи в зонах безпеки.
- ✓ 15.3.48. У разі зависання дерева робота в небезпечній зоні, що створюється при його можливому самопадінні, а також під час падіння дерева, підтримуючого зависле, повинна бути призупинена до приземлення завислого дерева.
- ✓ 15.3.45. В усіх випадках на початку падіння дерева вальник лісу і помічник вальника повинні негайно відійти підготовленими доріжками в безпечне місце на відстань **не менше 5 м**, слідкуючи за падаючим деревом, гілками і сучками сусідніх дерев та дерева, що падає.

Фаутні дерева - дерева з пошкодженнями та вадами стовбурів різного походження (ДСТУ 3404-96 «Лісівництво. Терміни»)

Дерево небезпек та заходів щодо їх усунення

Падіння на помічника лісоруба дерева внаслідок падіння на це дерево іншого дерева, що пиляється лісорубом за допомогою ручної бензопили

Бензопила

Помічник лісоруба

Дерево, що пиляється

✓ Дія рухомих частин (ріжучого органу)

✓ Засоби індивід. захисту

Перебування працівника під час пиляння дерева за межами небезпечної зони падіння обох дерев (мін. на відстані подвійної висоти найвищого дерева)

Інше дерево

Падіння іншого дерева

✓ Дотримання технології пиляння (попереднє видалення небезпечних дерев у робочій зоні)
✓ Страхувальна відтяжка для керування падінням дерева

Заходи щодо запобігання небезпекам

**Попереднє видалення
небезпечних дерев
у робочій зоні**

**Переміщення помічника
лісоруба за межі
небезпечної зони під
час пиляння дерева
(мін. - подвійна висота
найвищого дерева)**

**Використання
страхувальної
відтяжки**

Домашнє завдання

Умови виконання домашнього завдання № 1

За наданими обставинами нещасного випадку :

- ✓ **класифікувати** НВ як пов'язаний чи не пов'язаний з виробництвом;
- ✓ визначити об'єктивні **основну причину** (супутні причини) настання НВ (з мотивованим нормативним посиланням);
- ✓ визначити **заходи** щодо запобігання НВ;
- ✓ визначити **відповідальних осіб**, дія або бездіяльність яких призвела до НВ.

Відповідь надати у двох варіантах:

- ✓ перший варіант – відповідно до вимог Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженого постановою КМУ від 17.04.2019 № 337 (далі – **Порядок № 337**);
- ✓ другий варіант - методом ризик-орієнтовного підходу.

Результати розслідування оформити у вигляді презентації (форму якої можна взяти з презентації викладача). Висновки повинні бути мотивовані. Причина без нормативного посилання не приймається до уваги (для розслідування НВ за Порядком № 337).

Керівник групи визначає претендента, який на його думку найбільш об'єктивно провів розслідування та оформив матеріали. У разі не визначення такої особи, керівник групи презентує особисто. Презентація доводиться до відома ZOOM-засобами.

Домашнє завдання № 1

Обставини НВ

<https://dsp.gov.ua/coa/padinnia-obrushennia-obvalennia-predmetiv-materialiv-porody-gruntu-toshcho-lisove-hospodarstvo/> **23.06.2021**

Майстер лісу після проведення інструктажу залучив бригаду у складі 5 працівників («**різноробочих**») до робіт з валки дерев та навантаження їх на транспортні засоби. Під час проведення робіт один із різноробочих виліз на пеньок раніше заваленого стовбура дерева висотою 1,5 м і почав звалювати інший стовбур діаметром 36 см та довжиною 11,5 м. Під час виконання працівником бензомоторною пилою підпилю стовбура дерева дав скол і, падаючи, травмував робітника. Медики, які прибули на виклик, доправили працівника до районної лікарні, де він помер від отриманих травм. Згідно з медичним висновком, смерть потерпілого настала від закритої травми грудей з численними переломами кісток та ушкодженням внутрішніх органів з масивною крововтратою та внутрішньою грудною кровотечею.

Вид події: ?

Основна причина: ?

Супутні: ?

Нормативне посилання: ?

Відповідальні особи : ?

Домашнє завдання № 1(продовження)

Версія представника Держпраці

Вид події: падіння предметів, матеріалів, дерев, гілок дерев, інструментів, пристроїв (код 03.5).

Основна причина: недосконалість технологічного процесу, його невідповідність вимогам безпеки.

Супутня причина: психофізіологічна: особиста необережність потерпілого.

Порушено:

п. 1.3, 1.6, 2.2, 2.6 *Правил охорони праці під час проведення робіт з видалення дерев і пеньків у населених пунктах України*, ст. 14 Закону України «Про охорону праці».

Заходи щодо запобігання таким нещасним випадкам:

1. Заборонити допуск працівників до робіт зі звалювання дерев без спеціальної підготовки та безпечної їх організації.
2. Посилити контроль за дотриманням працівниками підприємства трудової та виробничої дисципліни в робочий час.

Домашнє завдання № 1 (продовження)

Версія представника Держпраці

Правила охорони праці під час проведення робіт з видалення дерев і пеньків у населених пунктах України (НПАОП 02.0-1.08-95):

1.3. Відповідальність за організацію безпечної праці під час видалення дерев і пеньків у міських умовах несе головний інженер або керівник організації, що виконує ці роботи.

1.6. Під час виконання робіт з видалення дерев і пеньків у несприятливих умовах видається наряд-допуск на проведення цих робіт.

2.2. До роботи з видалення дерев, обрізання гілок, кущів, корчування пеньків допускаються особи, що досягли 18-річного віку, пройшли медичне обстеження, ознайомлені з вимогами індивідуальної гігієни та виробничої санітарії, мають відповідну спеціальну підготовку й атестовані на знання цих Правил.

2.6. До управління транспортними засобами, механізмами і механізованими інструментами допускаються особи, що пройшли спеціальне навчання і мають посвідчення на право працювати обладнанням та інструментами даної конструкції.

Умови виконання домашнього завдання № 2

1. **Класифікувати** нещасний випадок як пов'язаний чи не пов'язаний з виробництвом (надати посилання на відповідну частину п.52 чи п.53 Порядку № 337).
2. Визначити **основну** та супутні причини настання НВ (з мотивованим нормативним посиланням)
3. Визначити **заходи** щодо запобігання НВ.
4. Визначити відповідальних осіб, дія або бездіяльність яких призвела до НВ
5. **Коментувати** можливі напрями розслідування НВ.

6. Чи достатньо інформації для розслідування НВ ?

1. Керівник групи визначає претендента, який на його думку найбільш об'єктивно провів розслідування та оформив матеріали. У разі не визначення такої особи, керівник групи презентує особисто.
2. Презентація доводиться до відома ZOOM-засобами.
3. Причина без нормативного посилання не приймається до уваги (розслідування НВ за Порядком № 337).

Домашнє завдання № 2

Завдання № 2. Група №1 “ Брідж ”

Обставини настання нещасного випадку.

У кінці робочої зміни на території підприємства майстер виявив працівника А. у побутовому приміщенні (роздягальні) у стані алкогольного сп'яніння. Майстер сказав працівнику, щоб він йшов додому, та наді майстер пішов з роботи. На наступний день під час обходу охоронником у побутовому приміщенні (роздягальні) виявлено працівника А. без ознак життя з черепно-мозковою травмою. До матеріалів розслідування нещасного випадку було додано Акт відсторонення від роботи працівника А., що був складений в день його виявлення у стані алкогольного сп'яніння, за підписами інженера з охорони праці, майстра та головного механіка.

Домашнє завдання № 2. Бліц-опитування

Завдання № 2. Група №1 “ Брідж ”

Надати відповідь щодо порядку дій під час розслідування :

- а)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженим постановою КМУ від 17.04.2019 № 337
- б)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру, затвердженим постановою КМУ від 21.03.2001 № 270
- в)** нещасний випадок не розслідується
- г)** інше

Домашнє завдання № 2

Завдання № 2. Група №2 “ Міцні горішки ”

Обставини настання нещасного випадку.

На підприємстві після вдосконалення структури управління та оптимізації чисельності було прийнято рішення про скорочення керівника одного з відділів підприємства, якого було викликано до відділу кадрів для вручення попереджувального листа щодо скорочення його посади з подальшим звільненням, але працівник відмовився підписувати ознайомлення та пішов у робочий кабінет. Через деякий час працівника було виявлено на робочому місці у непритомному стані. Було викликано машину швидкої медичної допомоги, лікарі якої констатували ***гіпертонічну хворобу II ступеня*** та працівника відвезли до лікарняного закладу, де йому було зроблено операцію на серці, після якої він пробув тривалий час на лікарняному з причиною непрацездатності «загальне захворювання». Потерпілий написав роботодавцю заяву про розслідування цього випадку, вважаючи, що погіршення його стану здоров'я пов'язано з впливом на нього небезпечних, шкідливих виробничих факторів та психоемоційних причин.

Домашнє завдання № 2. Бліц-опитування

Завдання № 2. Група № 2 “ Міцні горішки ”

Надати відповідь щодо порядку дій під час розслідування :

- а)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженим постановою КМУ від 17.04.2019 № 337
- б)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків невикробничого характеру, затвердженим постановою КМУ від 21.03.2001 № 270
- в)** нещасний випадок не розслідується
- г)** інше

Домашнє завдання № 2

Завдання № 2. Група № 3 “ Смерека ” *Обставини настання нещасного випадку.*

У закладі харчування в приміщенні гарячого цеху виникла потреба зняти з плити 40 літрову каструлю з окропом (*гарячим борщем*) та перенести її до робочого столу приміщення роздавання страв. Працівники зняли каструлю з плити та понесли її удвох між робочими столами захищеного робочим інвентарем приміщення. Під час руху один з працівників втратив рівновагу, внаслідок чого каструля з окропом перевернулась та окріп потрапив на працівників, які отримали опіки різного ступеня.

Домашнє завдання № 2. Бліц-опитування

Завдання № 2. Група №3 “ Смерека ”

Надати відповідь щодо порядку дій під час розслідування :

- а)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженим постановою КМУ від 17.04.2019 № 337
- б)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків невикробничого характеру, затвердженим постановою КМУ від 21.03.2001 № 270
- в)** нещасний випадок не розслідується
- г)** інше

Домашнє завдання № 2

Завдання № 2. Група №4 “ Полісся ”

Обставини настання нещасного випадку.

Вальник лісу у кінці робочої зміни зайшов до деревообробного цеху задля того, щоб на деревообробному круглопиляльному верстаті (з дисковою пилою та ручною подачею матеріалів) виготовити віконні штапики (тонкі довгі рівні деталі). Відхиливши захисну огорожу робочого органу, працівник включив верстат та приступив для пиляння дошки на окремі штапики. Під час допилювання після потрапляння дискової пили на сучок оброблювана дошка зсунулась, внаслідок чого було травмовано (відрізано) пальці рук працівника.

Домашнє завдання № 2. Бліц-опитування

Завдання № 2. Група № 4 “ Полісся ”

Надати відповідь щодо порядку дій під час розслідування :

- а)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженим постановою КМУ від 17.04.2019 № 337
- б)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків невикробничого характеру, затвердженим постановою КМУ від 21.03.2001 № 270
- в)** нещасний випадок не розслідується
- г)** інше

Домашнє завдання № 2

Завдання № 2. Група № 5 “Зубр”

Обставини настання нещасного випадку.

На території виробничого об'єкта працівниками Підрядника використовувалось побутове приміщення (побутівка) Власника території. Після робочої зміни члени бригади залишились у побутівці, де вживали алкогольні напої та залишились на ночівлю. Опівночі охоронник Власника території повідомив, що горить побутівка. Коли охоронник підійшов до побутового приміщення, то побачив, що приміщення горить з середини, вікна та двері зачинені та не пошкоджені.

У побутівці біля порогу було виявлено мертвими члени бригади, які залишились на ночівлю. Згідно з висновком судово-медичної експертизи їх смерть настала від гострого отруєння окисом вуглецю. Потерпілі перебували в стані алкогольного сп'яніння.

Відповідно до висновку пожеж-технічної експертизи причина пожежі пов'язана з умовами, що сприяли виникненню короткого замикання в електромережі, якою був обладнана побутівка.

Домашнє завдання № 2. Бліц-опитування

Завдання № 2. Група № 5 “Зубр”

Надати відповідь щодо порядку дій під час розслідування :

- а)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженим постановою КМУ від 17.04.2019 № 337
- б)** нещасний випадок розслідується за Порядком розслідування та обліку нещасних випадків невикробничого характеру, затвердженим постановою КМУ від 21.03.2001 № 270
- в)** нещасний випадок не розслідується
- г)** інше

Дякую за увагу!